

**TIPTA İZ BIRAKAN
BİR HEKİM ÖNDERİ
PROF.DR. NUSRET FİŞEK'İN
ÜLKE SAĞLIĞINA KATKILARI**

Öğr. Gör. Bülent KIRAN
Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Eczacılık İşletmeciliği Anabilim Dalı
Kayseri-2006

PROF.DR. NUSRET FİŞEK KİMDİR ?

Prof.Dr. Nusret FİŞEK, 21 Kasım 1914'de İstanbul'da doğmuştur. Kurtuluş savaşının önde gelen komutanlarından, Milli Savunma Bakanlığı Müsteşarı Tümgeneral **Hayrullah Fişek** (1896–1975) ve **Mukaddes Fişek'in** (1891–1958) oğludur.

PROF.DR. NUSRET FİŞEK

- İlk, orta ve lise öğrenimini Niőantaőı Sultanisi ve Kabataő Lisesi'nde tamamlamıő (1932).
- 1933 Üniversite Reformu'nun mezun ettiği ilk kuőaktan olan Prof.Dr. Nusret FİŞEK,1938 yılında da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakóltesi'ni birincilik derecesiyle bitirmiőtir.

Başarılarla Dolu Eğitim Yılları..

Başarılarla Dolu Eğitim Yılları..

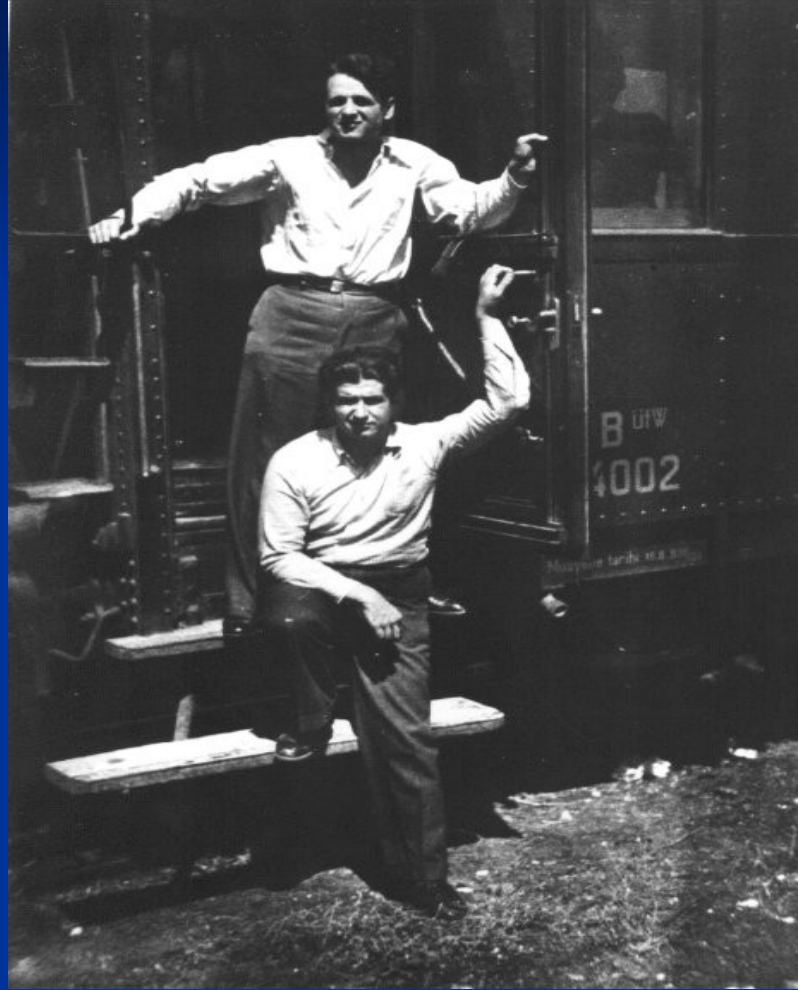
Görev Yaptığı Yerler

- İlk resmi görev yeri *Adana Sıtma Enstitüsü Kurs Tabipliği*'dir.
- Askerlik görevinin ardından Sağlık Bakanlığı *Merkez Hıfzısıhha Enstitüsü*'nde Bakteriyoloji Şubesi Asistanı olarak çalışmaya başlamıştır.

Sağlık Ordusunun Yılmaz Bir Neferi..

Ülkesini Gezdi, Tanıdı..

Ülkesine Gönülden Bağlıydı..

Görev Yaptığı Yerler

- Bu yıllarda biyolojik standartların ve yerli aşı üretiminin geliştirilmesi ekibine başkanlık etmiştir. 1945 yılında ise Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı **Bulaşıcı Hastalıklar Şubesi Uzmanlığı görevini** üstlenmiştir.

Çevresine, Topluma Duyarlıydı..

Ekip alışmasına İnanırdı..

Görev Yaptığı Yerler

- 1946 yılında Amerika'da **John Hopkins Halk Sağlığı Okulu'nda** sağlık yönetimi ve ilişkili disiplinler üzerine çalışmalar yapmıştır.
- Yurda döndükten sonra, 1952'de **Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyokimya Enstitüsü'nde** ders vermeye başlamıştır.

Harward'da Bir ilki Gerçekleştiren Türk

- Bu dönemde, 1954 yılında Harward Üniversitesi'nde **Bakteriyoloji, İmmünoloji ve istatistik dalında doktor (PhD) ünvanını kazanan ilk Türk hekimdir.**
- Tezini, tetanoz aşısı üretimine ayırmış, üretim vasatını oluşturmuştur. Bugün onun bulduğu vasat, hocasının adıyla **“Müller-Müller”** vasatı olarak anılmaktadır.

Ulusalcı,Toplumcu,Demokrat..

Hedefi daima ileriye...

Görev Yaptığı Yerler

- Dr. Nusret Fişek; 1955'de Mikrobiyoloji dalından Üniversite Doçenti ,
- 1966 yılında Halk Sağlığı Anabilim Dalı'nda Profesör ,
- 1955 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından Biyoloji Standardizasyon bilirkişisi,
- 1958'den 1965 yılına kadar Ankara Hıfzısıhha Okulu'nu Müdürlüğü

Ülke Sağlığına Katkıları

- 224 Sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi Hakkında Kanun ile
- Türk Nüfus Planlaması Kanunu'nun hazırlanması,
- Sağlık hizmetlerinin daha sonra Dünya Sağlık Örgütü tarafından da benimsenen çağdaş ilkelere göre düzenlenmesindeki önemli hizmetleri,

Ülke Sağlığına Katkıları

- Tıp eğitiminin topluma dönük eğitim biçimine dönüştürülmesindeki hizmetleri
- Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 1993 Hizmet Ödülü'ne layık görülmüştür.

Ülke Sağlığına Katkıları

- Demografi alanındaki çalışmaları nedeni ile Michigan Üniversitesi 150. Yıl Ödülü aldı.
- Cüzzam Savaş ve Araştırma Derneği Şeref Diploması,
- Hacettepe Üniversitesi Akademik Hizmet Belgesi,
- Türk Tabipleri Birliği Hizmet ve Onur Belgesi
- Türkiye Ulusal Verem Savaş Derneği Şeref Rozeti sahibidir.

Verem Savaş Derneği XIII.Kongresinde..

Ülke Sağlığına Katkıları

- Türkiye'de Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi alanındaki çalışmaları nedeniyle Royal College of Physicians (FRCP) Üyeliği ile ödüllendirilmiştir.

Üyesi Olduğu Kurum ve Kuruluşlar

- American Medical Association,
- Harvard Chapter of the Society of the Sigma,
- The New York Academy of Sciences,
- The National Geographic Society,
- The Incorporated Liverpool School of Tropical Medicine,
- The American Public Health Association,

Üyesi olduğu kurum ve kuruluşlar

- The Faculty of Community Medicine of the Royal College of Physicians,
- İnsan Hakları Derneği,
- Atatürkçü Düşünce Derneği,
- Nükleer Tehkileye Karşı Barış ve Çevre İçin Sağlıkçılar Derneği
- Ankara Jinekoloji Cemiyeti Üyeliği yapmıştır.

Ülkesi İçin Yılmadan Çalıştı..

Ülkesi İçin Yılmadan Çalıştı..

T.C.Sağlık Bakanlığı

Müsteşarlığı'nda Gerçekleştirdikleri

- Dr. Nusret Fişek; 27 Mayıs 1960 Devrimi'nin ardından 15 Temmuz 1960 tarihinde Sağlık Bakanlığı Müsteşarlığı'na atanmıştır.
- 224 sayılı Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesine Dair Kanun'un mimarıdır.

Bulunduğu Tüm Görevlerde lkesini En İyi Őekilde Temsil Etti..

Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesinin Mimarı

- 224 sayılı kanun; Cumhuriyet'in ilk yıllarında başlayan ve 1940'lı yılların sonuna kadar ülkemizin sağlık sektörüne damgasını vuran Dr. Refik Saydam'ın ulusal sağlık politikalarından sonra sağlık sektörüne yapılan en büyük kapsamlı ve halkçı müdahaledir.

224 Sayılı Yasa Neden İşle(til)medi ?

- Bunun başlıca nedenleri;
- hekimlerin ve sağlık çalışanlarının 224'ün felsefesi ile eğitilmemesi,
- halkın sağlık yönetimine katılma deneyiminin eksikliği,
- hükümetlerin 224 sayılı yasanın temel hükümlerini uygulamamaları ve gereken yatırımları ihmal etmeleridir.

224 Sayılı Yasanın Ülkemize Kazandırdıkları..

- Tüm olumsuzluklara karşın 1960'lı yıllarda geniş bir hekim kesimini 224'ün uygulanması için seferber etmeyi başarmıştır.
- O yılların sağlık ocağı hekimleri bugün birçok tıp fakültesinde geleceğin hekimlerini 224'ün anlayışı ile eğitiyorlar.

Zor Yıllar !

- Dr. Nusret Fişek iki kez görevinden uzaklaştırılmış ve ikisinde de Danıştay Kararı ile görevine iade edilmiştir.
- Ancak son kez dönüşünde, Kurumda çalışma olanakları kalmadığı düşüncesiyle, yapılan davete uyarak Hacettepe Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Fakültesi Halk Sağlığı Profesörlüğü'ne atanmıştır.

Toplum Hekimliği Enstitüsü'nü Kurdu

- Sağlık ve sosyal Yardım Bakanlığı'ndaki iki ana projesini burada Toplum Hekimliği Enstitüsü (kurucusudur) ve Nüfus Etüdüleri Enstitüsü'nde müdür olarak görev yaptığı dönemlerde sürdürmüştür.
- Toplum Hekimliği Enstitüsü'nü 1980'li yılların başına kadar 224'ün felsefesinde sağlık insan gücü yetiştiren bir kurum haline getirmiştir.

Nüfus Bilimine Yaptığı Katkıları..

- Halk sağlığı alanındaki başarılı çalışmalarının yanında nüfus bilim alanındaki çalışmalarıyla, ülkemizde, nüfusbilimin bugünkü çağdaş ve saygın yerini kazanmasında önemli katkıları olmuştur.
- Bu çalışmalarıyla, dünyanın sayılı nüfusbilimcileri arasına girmiştir.

Halk Sağlığı Son Görev Yeri..

- 1966 -1971 yılları arasında Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitim Fakültesi Dekanlığı görevini de yürüten Dr. Nusret Fişek'in akademik yaşamındaki son görev yeri, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı Başkanlığı'dır.

Toplumcu, Yılmaz Savaşçı

Sağlık Hizmetlerinin Sosyalleştirilmesi yasası dünyaya örnek oldu. Dünya Sağlık Teşkilatı tarafından örnek gösterildi.

224 sayılı yasanın mimarı, ilk uygulayıcı ve her türlü saldırıya karşı savunucusu olan Prof. Dr. Nusret Fişek; toplum hekimliği stratejisinin ve sağlıkta öncelikler taktiğinin ülkemizde öncüsü olmuştur.

O Bir Misyonun Öncüsü..

Bir Önderdi..

Toplumcu , Yılmaz Savaşçı

- Toplum hekimliği anlayışını; halkın sağlığını piyasa koşullarına terk eden muhafazakâr -liberal akımlara karşı hayatının sonuna kadar kararlılıkla savunmuştur.

Türk Tabipleri Birliği'nde Gerçekleştirdikleri..

- Hekim hakları ile hasta haklarının ayrılmazlığını ısrarla savunmuştur.
- Türkiye'de bir, belki de iki hekim kuşağını bu anlayışlarla eğitmiştir.

Türk Tabipleri Birliği'nde Gerçekleştirdikleri..

- "Artık yasalar çerçevesinde iktidar sahiplerini rahatsız edecek toplu hareketlere girişmezsek bunların bir şey yapacağı yok".
- "Hekim Eyleminin Önderi".Bunu takip eden günlerde Ankara'daki Beyaz Yürüyüş'e katılan 2500 hekime "Ben sizden bu kadarını beklemiyordum" diyecek kadar da yürekli ve saydam bir önderdi.

Sağlık Meslek Gruplarında Yarattığı Dayanışma Ruhu

- Sağlık Meslek Birlikleri Danışma Kurulu'nun oluşmasıyla, Dişhekimleri, Veterinerler, Eczacılar ve Tabip Birliklerinin güçbirliğine girmeleri için yoğun çaba göstermiştir.

Bu birliğin düzenlediği iki konferanstan “insan hakları” konulu olanının da mimarı olmuştur.

Fişek ve Dayanışma Ruhu...

Mütevazı, Düşün ve Eylem Adamı

- Alçak gönüllü, insancıl, demokrat, barışçı, örnek bir bilim ve devlet adamı, çevresini işe ve topluma hizmete özendiren,
- Atatürkçü bir aydın, özgürlükçü, cesur ve ilkelerinden ödün vermeyen bir düşün ve eylem adamıydı.

İnsancıl, İyi Bir Dost..

Dinlemeyi Bilen ve İnsana Değer Veren..

Sevgi Dolu Bir Eş..

Örnek Bir Aile..

Mütevazı, Düşün ve Eylem Adamı

Almaktan çok vermesini seven..

Sivil Toplum Örgütlerine Verdiği Değer

- Bir çok sivil toplum örgütünün kurucuları arasındaydı:
- Atatürkçü Düşünce Derneği,
- İnsan Hakları Derneği,
- Nükleer Tehlikeye Karşı Barış ve Çevre İçin Sağlıkçılar Derneği (NÜSED) bunlar arasında sayılabilir.

İsmet İnönü ve Nusret Fişek

Toplumcu, Örgütçü, İnsancıl

- Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi Başkanlığı döneminde idam cezasının kaldırılması uğraşları nedeniyle yargılanmış; cezaevi koşullarının geliştirilmesi için verdiği mücadeleyle kazanımlar elde edilmiştir.

Türk Tabipleri Birliği'nde Gerçekleştirdiği İlkler

- İşyeri hekimliği sertifika programlarının başlatılması ,
- 2.Ulusal İşçi Sağlığı Kongresi'nin gerçekleştirilmesi,
- Spor Hekimliği Sertifika Kurslarının başlatılması,
- Pratisyen hekim kolunun kurulması ve ilk Pratisyen Hekim Kongresinin yapılması
- Sürekli tıp eğitimi amaçlı uzmanlık dernekleriyle TTB ilişkilerinin geliştirilmesi.

Deontoloji Alanındaki Mücadelesi..

- Tıbbı Deontoloji Tüzüğü'nün, insan hakları ile kaynaştırılarak geliştirilmesi çabalarının Sağlık Şurası'nda takılması ise, içinde ukde kalan önemli konulardan biri olmuştur.

Evrensel Bir Hekim Önderi

- Ülkesi için doğru olduğuna inandığı konum ve durumlarda örtülü suçlamalara hiç aldırmadan çalışmalarına devam etmiş, çalıştığı kurumlara, öğrencilerine, dostlarına, yurttaşlarına ve insanlığa değerli ve önemli hizmetleri yaparak, çevresinde çalışan herkese destek olmuş sadece Türk Tıbbında değil evrensel düzeyde iz bırakan önder bir hekimdir.

Bir Önder..

Fişek Enstitüsü Vakfı

- 3 Kasım 1990 tarihinde yaşamını yitiren Dr. Nusret Fişek; yetiştirdiği 2 akademisyen evlat Prof.Dr. Kurthan FİŞEK ve Prof..Dr. Gürhan FİŞEK ile onun misyonunu izleyen bir sivil toplum örgütü olarak ***FİŞEK Enstitüsü VAKFI*** aracılığıyla ülkesine hizmete, düşünceleri ve eylemi ile gelecek birçok hekim, aydın kuşağa da öğretmenlik yapmaya devam edecek.

Anıları Yolumuza Işıık Tutacak...

Teşekkürler Nusret Hoca...